

Відкрита рана

Лариса Брюховецька

«Вірю. Чекаю. Молюся»

Автори сценарію Георгій Давиденко, Катерина Стрельченко
Режисер Катерина Стрельченко
Оператор і режисер монтажу Дмитро Ганков
Звукорежисер Павло Грендач
Продюсер Віктор Бонок. Тривалість 59 хв
ЦНТ «Дивокрай», студія «12-й кадр». 2018

Катерина Стрельченко – режисер-документаліст із Дніпра, засновниця студії «12-й кадр». Разом з кінооператором Дмитром Панковим зняла фільми «Все буде Дніпро» (про батальйон «Дніпро1»), фільми-реквієми «Львівськ. Лицарі неба», «Піски. Лицарі неба» та фільм «Вірю. Чекаю. Молюся».

Фільм – про наших військовополонених і зниклих безвісти, а також про загиблих під час Львівської трагедії, про розпізнавання останків, про трагедію тих, які втратили близьких, але не хочуть вірити в їхню смерть. У фільмі чимало осіб: співробітники «Червоного хреста», пошуковці, фахівці з медико-кримінальної експертизи, психологи, а головне – близькі загиблих й очевидці прориву з-під Львівська – бійці батальйону «Донбас», починаючи з Дмитра Куліша, колишнього командира цього батальйону. Використано й документальну зйомку наших полонених, яку здійснювали бойовики Мотороли. Є авторський коментар, але найбільше розповідей очевидців, причетних до наслідків Львівської трагедії і тих, що чекають.

Траплялося жадане – полонених визволяли (чи обміном, чи іншими домовленостями). Сергій Захаров – художник, мешкає на Донбасі. Спокійний, врівноважений, він розповідає, як потрапив у полон. Зателефонували якісь люди, сказали, що з російського телеканалу «Дождь», він з ними зустрівся, після чого по нього прийшли бойовики. І коли у розповіді доходить до знущань у полоні, мова переривається, витерпіти ці спогади неможливо, автори ж фільму додають: «Полонені не хочуть згадувати про своє перебування там». Натомість є малюнки Захарова, де зафіксовано полон. Яна Попова розповідає про близьку людину, і поруч подробиці полону (допит з тортурами) розкриває Олександр Попов. Він серед полонених був найдоросліший, тож вирішив: відкинути емоції й говорити з ними про що завгодно, аби тільки не піддаватись гнітючому настрою. 42 доби вони не знали, що на них чекає. Варіантів два – або обмін, або розстріл. І додає: «Ми були там, щоб у вас тут нічого не змінилось». Хтось із учасників фільму каже: «Тоді, в 2014 році, ми ще не навчилися їх боятися...» Уявлення про полон дає відео, викладене в мережі під назвою «Пресечение провокаций в Донецкой области». Бойовики Мотороли брутально запитують наших полоне-

Кадр з фільму «Вірю. Чекаю. Молюся».
Режисер Катерина Стрельченко.
ЦНТ «Дивокрай», студія «12-й кадр». 2018.

них про їхню мотивацію. Відповідь: «Захищали територіальну цілісність батьківщини» викликала лють. Але найчастіше – жодних слідів. Андрій Скрипченко – той, хто шукав убитих: він говорить, що вперше поїхали забирати останки з-під Львівська на невідконтрольній території 29 вересня 2014 року, і то був неабиякий ризик (автори включили і ці, зафіксовані кимось, моменти). Це була евакуація загиблих – у Дніпрі треба було негайно створити структуру, яка координувала б ці дії. А спеціаліст з медико-кримінальної експертизи говорить: полонених розстрілювали без суду і слідства, пострілом у потилицю (читачу, це тобі нічого не нагадує? Биківня, Сандармох...), а це злочин проти людяності. Він вірить, що має бути міжнародний суд над Путіним – і там потрібні їхні свідчення. Аби ідентифікувати загиблих і повернути останки рідним для поховання, треба було провести аналіз ДНК. Та не всі приймали результати експертиз, дехто відмовлявся вірити в загибель, вони хапались за соломинку – примарну надію, скоріше ілюзію, що вони таки дочекаються рідних. Тетяна Чаговець – одна з матерів, чий син потрапив у полон під Львівськом. А жінка-психолог говорить про ситуацію з родинами військовополонених: «Не знаю, як матері це витримують. В Україні немає підтримки, немає навіть системи адвокатського супроводу для цих родин». У кадри – місця розстрілів наших військових, які виходили з оточення визначеним коридором. Валяється розтрощена військова техніка. Ту трагічну подію коментує народний депутат України Андрій Тетерук, який також виходив: «Хоча б перейти, але ти не знаєш, що буде кожної наступної секунди...» Учасники говорять про те, що звикнути до цього неможливо. А священник Василь Колодій переконаний: «Так, ми втратили людину, але ми придбали героя...» Це правда, та чи полегшить вона біль рідних? «Це вже п'ята наша стрічка, і знову в центрі уваги – проста людина, за якою не стоять ні зв'язки, ні гроші, ні олігархи, людина, яка бореться, яка страждає, яка втрачає, але вірить і надіється», – зазначила режисер Катерина Стрельченко на прем'єрі в Дніпрі.